

DELA VSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Št. 74.

Sreda 14. septembra 1927.

Leto II.

Delavstvo zmaguje!

Nedeljske volitve so pokazale, da je Delavska moč v Sloveniji še vedno čvrsta — še več: pokazale so, da smo socialisti v porastu.

To je iz stališča delavskega gibanja pri nas najpomembnejši rezultat volilne borbe.

V mariborski oblasti imamo socialisti nad 6500 glasov, in smo tu dobili en mandat. V ljubljanski oblasti smo tudi napredovali od zadnjih volitev skoro za tisoč glasov; narastli so tudi nekoliko naši glasovi v Ljubljani sami, kjer je bil in je še delavski razkol najhujši.

Sijajno se je pa izkazal Maribor, kjer smo dosegli sami toliko glasov, kolikor smo jih dobili zadnjič skupno z dekalisti. Maribor je neporušljiva trdnjava socialistov.

Socialisti smo z našim uspehom v Sloveniji zadovoljni. Po tolikih letih mučnih razdorov so končno nedeljske volitve pokazale, da se delavstvo vrača v naše vrste, da zaupa naši stranki, da se oprijemlje naših idej. Odslej gre naša pot navzgor.

Nedeljske volitve so tudi pokazale, da bi bila delavska zmaga v Sloveniji toliko večja, ako bi bili socialisti in dekalisti nastopili pri volitvah skupno. Dekalisti so dobili v mariborski oblasti nad 4400 glasov — te glasove štejemo v absolutni večini za dekalistične, kajti bernotovskih je presneto malo —; ako bi bili tedaj dekalisti šli skupno v boj s socialisti, bi bili dobili v sami mariborski oblasti najmanj dva mandata — ni izključeno, da bi dobili še tretjega.

Istotako v ljubljanski oblasti. S skupnim nastopom bi bili tudi tam

dobili vsaj en mandat, kjer ste obe kandidatni listi zbrali nad 5000 glasov, a v slučaju skupnega nastopa bi bili v ljubljanski oblasti glasovali z delavsko listo tudi kmetje.

Modra politika razdora je oškodovala tedaj slovensko delavstvo za dva mandata.

Situacijo je pa rešila zopet socialistična stranka, kajti da ni bilo našega smotrenega in naporenega dela, da se reši delavstvo pri volitvah, bi ne mogli danes zabeležiti tako razveseljivih uspehov.

Naši zaupniki so izvršili tudi pri teh volitvah ogromno agitacijsko delo, in njihovi požrtvovalnosti gre najprej zahvala za lep uspeh naše misli in našega dela pri teh volitvah.

Sedaj vemo, da so še velike mase delavstva in kmetstva, ki se morejo s pridnim in resnim delom pridobiti za socialistično stvar. Izkušnje teh volitev so pokazale, da ne morejo dekalisti odvzeti nam glasov, da pa moremo tako mi, kakor tudi oni pridobiti še marsikaterega sobojevnika med onimi delavskimi masami, ki se niso doslej direktno udeleževale naših bojev. Odtod dejstvo, da so komunisti dobili v Mariboru 400 glasov, ne na našo škodo, nego na škodo meščanskih strank, ki so vsled tega izšle v Mariboru iz volilne borbe močno oslabiljene.

Zabeležujemo ta lepi uspeh razredno zavednega in discipliniranega delavstva dobro sezavedajoč, da bo treba sedaj z začetim intenzivnim delom nadaljevati do naše večje in večje zmage.

Naprej!

Našim volilcem in zaupnikom!

Po končanem volilnem boju, v katerem so socialistični in razredno zavedni volilci v mariborski oblasti izbojevali v trdem boju z meščanskimi strankami in nasprotniki enotnega socialističnega gibanja prvi vidni uspeh, s tem da so izvolili svojega in tudi edinega socialističnega poslanca v celi državi in na ta način rešili čast socializma v državi in pred svetovnim proletariatom, izreka izvrševalni oblastni odbor najtoplejšo zahvalo in priznanje vsem onim, ki so z glasovi in obćudovanjem vredno agitacijo pripomogli do tega uspeha, ki je prva vidna zmaga socialistične misli v Sloveniji in v državi.

Obćudovanja vredno je bilo zadržanje socialističnih volilcev v Mariboru, kjer je padlo številčno največ glasov in kjer smo danes socialisti relativno najmočnejša stranka, kar je edini primer v celi državi. Sijajno se je držala mariborska okolica: Studenci, Pobrežje, Tezno, Ruše, Lajtersperk, Limbuš-Pekre, Selnica in Hoče. V slovenjgraškem okraju se je izkazala predvsem stara social. trdnjava v dravski dolini, Muta, tako po številu socialističnih glasov, kakor tudi s tem, da ni dala niti enega glasu razbijanjem delavskega gibanja, s čemer je ondotno delavstvo pokazalo vzorno disciplino. Priznalno omeniti moramo šoštanj. V celjskem okraju pa se je izkazalo Celje, zlasti pa Celje-okolica in Škofja vas. V dravograj. volilnem okraju, kjer smo morali vzdržati najsilnejši naval, zaslužijo pohvalo vsi ondotni zaupniki in agita-

torji, predvsem pa socialisti v Prevaljah, Farni vasi in Guštanju.

Nočemo pa s tem nikako zmanjševati zaslug naših zaupnikov v rudarskih revirjih v Trbovljah, v brežiškem okraju, kjer se je zlasti izkazalo Senovo, v konjiškem, ptujskem, gornjeograjskem in šmarskem okraju, in v vseh onih krajih, kjer sicer nismo dobili velikega števila glasov, za kar pa ne nosijo krivde naši preizkušeni zaupniki, ampak težke prilike v katerih morajo delovati za socialistično idejo.

Po doseženem prvem uspehu pa apeliramo na vse naše organizacije, da svoje delo podvoje, naši zaupniki naj hite z upostavljanjem novih organizacij v krajih, kjer jih še ni. Čakajo nas novi boji, uspeh pa leži edino le v organizaciji.

Krepite strokovne, kulturne in gospodarske organizacije!

Podpirajmo delo našega parlamentarnega predstavnika, zbirajmo se pod rdečim praporom, ki ga visoko dviga socialistična stranka.

Enotnost socialističnega delavstva je dosežena.

Novi boji pa nam bodo prinesli novih uspehov in zmag.

Na delo sodrugi in sodružice, kakor to pot, tako tudi v bodoče!

Izvrševalni odbor mariborske oblastne organizacije Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII., Zadržni dom.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.
Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1— Din. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta 2-25 D. Pri večjem številu objav popust.

Naši volilni rezultati.

Dobili smo:

Okraj Maribor — levi breg.

Maribor soc. 1527, kom. 412, Čerkljenjak v Sl. gor. soc. 3, Črmlenšak kom. 1, Jarenina soc. 8, Kamnica soc. 36, kom. 23, Krčevina soc. 60, kom. 8, Lajtersberg soc. 105, kom. 18, Nova cerkev soc. 1, Selnica ob Dravi soc. 84, kom. 7, Selnica ob Muri soc. 8, Sv. Ana soc. 1, Sv. Barbara soc. 3, kom. 2, Sv. Marjeta ob Pesnici soc. 4, kom. 2, Sv. Trojica v Slov. gor. soc. 1, Sv. Benedikt kom. 2, Sv. Duha na Ostrem vrhu soc. 2, kom. 1, Sv. Jurij ob Pesnici soc. 1, kom. 1, Sv. Jurij v Sl. gor. soc. 2, kom. 1, Sv. Martin pri Vurbergu soc. 6, Sv. Peter soc. 23, kom. 3, Sv. Rupert kom. 1, Št. Ilj soc. 2, kom. 10, Sv. Lenart v Slov. gor. soc. 3, kom. 1.

Okraj Maribor — desni breg.

Činžat soc. 11, kom. 1, Črešnjevci soc. 13, kom. 39, Dogoše soc. 46, kom. 71, Laporje soc. 13, kom. 2, Lehen soc. 5, kom. 2, Pobrežje soc. 256, kom. 30, Podova soc. 14, kom. 21, Poljčane soc. 34, kom. 1, Ruše soc. 219, kom. 27, Slivnica soc. 29, kom. 15, Slov. Bistrica soc. 2, kom. 45, Spodnje Hoče soc. 26, kom. 4, Spod. Ložnica soc. 1, kom. 11, Spodnja Polskava soc. 40, kom. 11, Sv. Marjeta na Drav. Polju 4, Sv. Lovrenc na Pohorju soc. 8, kom. 54, Studenci soc. 397, kom. 149, Studenice soc. 20, kom. 1, Šmartno kom. 1, Tezno soc. 214, kom. 73, Tinje kom. 5, Zgornja Polskava soc. 4, kom. 6.

Okraj Brežice.

Artiče soc. 22, Bizeljsko soc. 10, kom. 5, Blanca soc. 12, kom. 26, Brežice soc. 46, kom. 5, Dobova soc. 29, kom. 6, Globoko kom. 2, Gorica soc. 1, Kapele soc. 2, kom. 1, Pišce soc. 60, kom. 2, Rajhenburg soc. 17, kom. 5, Sevnica soc. 1, kom. 47, Sromlje kom. 3, Videm soc. 17, kom. 8, Zabukovje soc. 1, kom. 2, Senovo soc. 97, kom. 2, Veliki kamen soc. 53, kom. 1.

Okraj Ljutomer.

Apače soc. 6, Drobotinci soc. 1, Gornja Radgona soc. 2, kom. 2, Negova soc. 1, kom. 3, Ljutomer kom. 2, Mala Nedelja kom. 1, Murščak kom. 1, Orehovci kom. 1, Lomanoše soc. 1, kom. 1, Presika kom. 1, Stara cesta soc. 1, Videm kom. 2.

Okraj Ormož.

Hardek soc. 3, Ormož soc. 6, kom. 1, Savci soc. 1, kom. 1, Središče soc. 4, kom. 3, Sv. Lenart pri Vel. Ned. soc. 1, Sv. Miklavž soc. 2, Sv. Bolfenk pri Sred. soc. 1, kom. 5, Sv. Tomaž soc. 2, kom. 1, Velika Nedelja soc. 3, kom. 2.

Okraj Murska Sobota.

Bodonci soc. 13, kom. 5, Cankova soc. 2, kom. 1, Fokovci soc. 2, kom. 2, Gederovci soc. 2, kom. 1, Gornja Lendava soc. 6, Gornji Petrovci soc. 4, Krog kom. 1, Križevci soc. 5, kom. 2, Krplivnik soc. 6, Kuzdobljanje soc. 4, kom. 2, Markovci soc. 1, kom. 1, Martjanci soc. 3, kom. 4, Moščanci soc. 7, kom. 1, Murska Sobota soc. 20, kom. 2, Pečarovci soc. 16, kom. 4, Pertoča soc. 6, kom. 1, Puconci soc. 6, Sv. Jurij soc. 2, kom. 2, Šalovci soc. 4, kom. 1.

Okraj Šmarje.

Buče kom. 1; Dobje soc. 1; Koprivnica soc. 4; Kostrivnica soc. 1;

Kozje soc. 4; Loka soc. 1, kom. 5; Meštinje soc. 2, kom. 1; Ponikva soc. 28, kom. 43; Rogška Slatina soc. 11, kom. 2, Rogatec soc. 2, kom. 7, Slivnica kom. 1, Sv. Križ pri Slatini kom. 2; Sv. Peter pod Sv. gorami soc. 1, kom. 21; Sv. Štefan kom. 1; Št. Vid pri Planini soc. 1; Št. Vid pri Ponikvi soc. 8, kom. 3; Šmarje-okolica soc. 5, kom. 9; Zibika soc. 7.

Okraj Slovenjgradec.

Brezno kom. 4; Gortina soc. 1, kom. 1; Kaplja kom. 5; Marenberg soc. 55, kom. 5; Muta soc. 193; Pameče kom. 1; Podgorje soc. 3, kom. 3; Razbor soc. 2, kom. 6; Remšnik soc. 6, kom. 5; Ribnica soc. 22, kom. 32; Slovenjgradec soc. 6, kom. 16; Stari trg soc. 1, kom. 6; Sv. Andraž pri Velenju soc. 3; Sv. Anton na Pohorju soc. 3, kom. 1; Sv. Primož na Pohorju soc. 1; Sv. Vid nad Valdekom kom. 3; Št. Ilj nad Velenjem soc. 4, kom. 15; Št. Ilj pod Turjakom soc. 1, kom. 66; Št. Janž pri Vinski gori soc. 1, kom. 16; Št. Janž pri Dravogradu soc. 15, kom. 25; Škale soc. 4, kom. 109; Šmartno pri Slovenjgradcu kom. 12; Bele vode soc. 11; Šoštanj soc. 103, kom. 18; Topolštica soc. 34, kom. 8; Trbonje soc. 35, kom. 4; Velenje soc. 17, kom. 194; Vuhred soc. 13, kom. 2; Vuzenica soc. 47, kom. 6; Sv. Florjan kom. 1.

Okraj Ptuj.

Breg soc. 33, kom. 27; Cirkovce soc. 22, kom. 1; Dornava soc. 6, kom. 6; Jiršovci kom. 11; Krčevina soc. 10, kom. 9; Leskovec soc. 1, kom. 1; Nova cerkev soc. 1; Ptuj soc. 47, kom. 24; Majšperk soc. 3, kom. 1; Ptujška gora soc. 1, kom. 1; Ragoznica soc. 14, kom. 20; Sela soc. 3, kom. 2; Sv. Marjeta niže Ptuja soc. 2, kom. 4; Sv. Lovrenc na Drav. p. soc. 4, kom. 1; Sv. Lovrenc v slov. gor. kom. 3; Sv. Marko kom. 1; Sv. Urban kom. 10; Sv. Vid soc. 2; Vurberk soc. 1, kom. 2; Zlatoliče soc. 25, kom. 6; Spuhla soc. 3.

Okraj Dolnja Lendava.

Beltinci soc. 1; Bogojina soc. 1; Bratanci kom. 1; Čentiba soc. 15, kom. 13; Črensovci soc. 2, kom. 5; Dobrovniki soc. 2, kom. 3; Dolnja Lendava soc. 27, kom. 1; Gaberje soc. 9, kom. 3; Gomilica soc. 1; Kobilje soc. 2, kom. 1; Turnišče soc. 5.

Okraj Konjice.

Čadram soc. 58, kom. 1; Kebelj soc. 5; Konjice soc. 23, kom. 2; Loče soc. 10, kom. 2; Prihova soc. 1; Stranice soc. 12, kom. 1; Sv. Kunigunda kom. 1; Sv. Jernej soc. 4; Špitalič soc. 2, kom. 1; Vitanje soc. 1; Zreče soc. 20, kom. 3.

Okraj Gornji grad.

Bočna soc. 3, kom. 3; Gornji grad soc. 32, kom. 1; Nova Stifca soc. 4, kom. 1; Ljubno kom. 1; Luče soc. 3, kom. 2; Mozirje soc. 1, kom. 2; Rečica soc. 2, kom. 2; Solčava kom. 1; Šmartno ob Paki soc. 17, kom. 1.

Okraj Prevalje.

Črna soc. 71, kom. 212; Koprivna kom. 8; Dravograd soc. 12, kom. 67; Guštanj soc. 103, kom. 134; Kotlje soc. 2, kom. 14; Libeliče soc. 1, kom. 4; Mežica soc. 47, kom. 360; Prevalje soc. 177, kom. 68; Fara soc. 32, kom. 38; Sv. Danijel kom. 2.

Okraj Laško.

Dol pri Hrastniku soc. 7, kom. 26; Jurklošter soc. 2, kom. 1; Laško kom. 3; Loka soc. 13, kom. 70; Marija Gradec soc. 4, kom. 4; Sv. Jedert soc. 9; Sv. Krištof soc. 1, kom. 37; Sv. Štefan soc. 7, kom. 31; Trbovlje soc. 488, kom. 1533.

Okraj Celje.

Bdaslovče soc. 1, kom. 2; Celje—okolica soc. 275, kom. 33; Celje—mesto soc. 95, kom. 28; Dobrna soc. 5; Frankolovo soc. 5; Gomilsko soc. 1, kom. 1; Griže soc. 47, kom. 21; Nova cerkev kom. 3; Petrovče soc. 9, kom. 41; Polzela soc. 1, kom. 5; Št. Jurij ob juž. žel.—trg soc. 3, kom. 3; Št. Jurij ob juž. žel.—okolica soc. 13, kom. 43; Sv. Jurij ob Taboru soc. 1, kom. 4;

Sv. Lovrenc pod Prožin. soc. 6, kom. 29; Sv. Pavel pri Preboldu soc. 49, kom. 13; Sv. Peter ob Savinji kom. 1; Škofja vas soc. 103, kom. 11; Šmartno v Rožni dolini soc. kom. 1; Teharje soc. 45, kom. 83; Velika Pirešica kom. 7; Vojnik soc. 1; Vransko kom. 18; Zalec soc. 1, kom. 6; Št. Rupert soc. 1.

Definitivni izidi v volilnem okrožju Ljubljana.

Črnomelj soc. 21, kom. 72; Kamnik soc. 76, kom. 354; Kočevje soc. 78, kom. 66; Kranj soc. 283, kom. 317; Krško soc. 47, kom. 148; Litija soc. 217, kom. 759; Ljubljanska okolica soc. 635, kom. 932; Logatec soc. 110, kom. 36; Novo mesto soc. 68, kom. 107; Radovljica soc. 285, kom. 713. Mesto Ljubljana soc. 438, kom. 478.

Volilni uspehi v ostalih krajih države.

Iz ostalih pokrajin v državi nimamo še natančnejših podatkov, vendar je že iz dosedaj javljenih rezultatov razvidno, da so socialisti povsod napredovali. Dobro so se obnesli delavski volilci v Bosni, Vojvodini, itd. Na Hrvaškem je socialistična stranka

dobila glasove tudi v najbolj nedostopnih, čisto kmečkih krajih! V Zagrebu so komunisti skoro dosegli mandat, ker so dobili nad 300 glasov. Iz celokupnih rezultatov je razvidno, da se delavsko gibanje v celi državi jača, da so najtežji časi za nami.

Od kod osebna surovost politične borbe pri nas.

Na Vrhniki, 27. avg. 1927.

Kulturno vrednost naroda in političnih strank presojava prav lahko tudi po metodah političnega udejstvovanja. Pri nas v Sloveniji, to moramo že priznati, znači umazani politični boj, ki ga vodijo zlasti meščanske stranke med seboj in proti socialističnemu delovnemu ljudstvu, cvetko nizke kulture in popolno nerazumevanje političnih problemov oziroma socialnopolitičnih vprašanj. Ni treba navajati zgledov, ker jih čitamo po časopisu in čujemo po shodih. Vsi vemo, da so meščanske stranke, kadar so bile v vladi, dovoljevale davčna bremena, zlasti indirektna, da se ni nobena teh strank uprla snovanju na eksploatacijo naroda preračunanih kartelov (mlinskega, železarskega, sladkornega itd.); vemo, da je vsaka teh strank preganjala uradništvo, delavstvo, postavljala gerente in komisarje občinam ter ovirala delo v občinah itd.

In sedaj v volilni dobi si te grehe očitajo med seboj. Drugih vprašanj sploh ne obravnavajo.

Kje je vzrok tej značilni duševnosti v političnem življenju naše buržuazije?

Če primerjamo politične borbe v Angliji, v Ameriki in sploh v bolj razvitih državah, opazimo, da vodijo stranke tam politične akcije za čisto konkretne zahteve gospodarskega in političnega značaja ali načela. Iz Anglije in Amerike so nam znani carinski problemi, stališče do trustov, valutno vprašanje, celo v Avstriji je vodila socialna demokracija volilno borbo z močnim geslom za svobodo šole in za izpopolnitev socialnega zavarovanja proti nasprotnim bojnim parolam buržuazije. Pri nas takih vprašanj sploh ni v politiki. Pri nas gre le za to, kako nasprotnika osebno umazati, da izgubi ugled pri volilcih in v političnih krogih, ki vladajo državo.

Vse to ima vzrok v zgodovini razvoja. V Angliji in Ameriki, deloma tudi v Franciji se je angleški liberalni demokratizem razvijal glavno v minulem stoletju. Kapitalizem je spoznal, da je mogoč njegov razvoj le, če postane liberalen in demokratičen, v kolikor demokratizem ne bo ogrožal njega ekspanzivnosti. Pomisliti moramo, da sta bili Anglija in Zedinjene države dva svetovna kapitalistična imperija, ki sta potrebovala ekspanzivnost svojega gospodarstva v kolo-

nije in tudi imela dovolj gospodarske in oborožene moči, da jima liberalizem in demokracija za daljšo dobo nista mogla škodovati, če bi bila tudi računala z razvojem. V tem položaju je kapitalistični liberalizem, da dobi sam več svobode, zagovarjal in dejansko širil demokracijo s tako agilnostjo, da je narode teh imperijev v kolikor so aktivno sodelovali, vzgajil v svojem demokratičnem duhu, ki ga še danes v splošnem opazimo v vseh njihovih političnih in gospodarskih bojih. Politični boji v teh državah se vrše za probleme, za aktualna gospodarska ali socialnopolitična vprašanja. Boji so torej stvarni.

Povsem drugačen je bil razvoj liberalne demokracije v srednji Evropi.

Kapitalistična srednja Evropa se je polagoma oprijela v besedah liberalne demokracije, v dejanju je pa ni nikdar izvajala. Imeli smo liberalne vlade v Nemčiji, v Avstriji in drugod, ki so prav pridno operirale z liberalizmom demokracijo na zunaj, sistem in vzgoja v državah pa sta ostala še vedno fevdalno konservativna: za demokratično vzgojo narodov pa evropski liberalizem torej ni storil ničesar, ker srednjeevropski fevdalni kapitalizem doma ni imel te potrebe, zunaj svojih državnih meja pa ni imel vpliva. Meščanska srednja Evropa je torej dejansko prevzela od kolonialne Anglije samo geslo liberalne demokracije, ne pa tudi nje duha demokracije, ker ga takrat ni potrebovala.

Naravno je, da so liberalno demokracijo v Evropi oznanjali le navdušeni pristaši liberalizma v učenih knjigah, v meso in kri evropskih narodov pa duh demokracije ni prešel. Od tod prihaja, da danes, žal, zlasti inteligenca, pa tudi v nekaterih delavskih voditeljskih krogih govori vsak sanjač o moderni demokraciji, ki se je ni učil, ki je ne pozna in je tudi ne izvaja v praksi. Evropa se dušev-

no ni razvijala sporedno v duhu zahodne liberalne demokracije, zato nje buržuazija tudi ne more razumeti današnje dobe in ne aktualnih gospodarskopoličnih problemov in se za političnem boju zaradi svoje nizke duševne in srčne kulture po umazanem osebnem boju namesto po problemih in načelih. Te duševnosti nima niti prava srednja Evropa, kaj pa šele naša slovenska inteligenca, ki se vsak dan razgalja kot neresna v vsem svojem pojmovanju čelo meščanske gospodarske politike.

O socialni politiki niti ne govorimo.

Evropska buržuazija, zlasti pa naša, je napravila v zgodovini nazvoja skok s tem, da se ni vzgajala realno in demokratično, zato uganja vaško politiko opravljivcev in obrekovalcev.

Ta usoda mori napredek. Le prepogosto zapada tudi delavstvo napaki, da naseda takim metodam političnega boja. Socialistična stranka je učila ves čas obstoja duha demokracije, ker je ta poleg razrednega boja nje temelj, na katerem gradi svojo politično organizacijo. Buržuazija duha demokracije ni razumela, zamudila je priliko, da bi bila sebe in narod vzgajala v demokratičnem duhu, zato je prevzel to nalogo v današnji dobi proletarijat, ki hoče nadaljevati kulturno misijo v blagor človeštva in v pospešenje svojega velikega cilja.

Rudarji, staro- in novoupokojenci ter rudarji, pozor!

V letu 1927, za časa volilne borbe v narodno skupščino, je krščanski »Slovenec« kot glasilo SLS z dne 30. avgusta št. 194 napisal članek pod »Trbovlje« v katerem stoji tudi sledeči stavek: »Kar se drugim še sanjalo ni, da je naša stranka že pred mesecem posredovala, da se ni popravljeno Žerjavov pravilnik, ki je bil v januarju tl. skrupucan v Beogradu, podpisal od ministra za rude in šume, ki bi smrtno udaril naše nove in staroupokojence.« Tako krščanskega »Slo-

venca« dragoceno priznanje! Sedaj vsaj vemo, zakaj se ni novo preurejeni »Pravilnik« o rudarskem zavarovanju potrjen. »Slovenec« in ž njim vred vsa krščanska klika še najbrž ne ve, da je ta v januarju mesecu popravljen »Pravilnik« delo 2-letne borbe delavstva samega in da so z njim odpravljeni vsi oni zloglasni členi prejšnjega Žerjavovega, kateri so ogrožali to zavarovanje do temeljev in ki ima veljavnost do 1. jan. 1925 nazaj. Res je, da se delavski delegaciji

P. Strmel:

Nad pogoriščem.

Drama v treh slikah.

Prvi orožnik (vzame iz torbe knjigo): Kje pa ste bili, Zalar, nočoj?

Zalar: Kje sem bil nočoj? Zakaj me vprašujete?

Prvi orožnik: Vedeti moramo, kje ste bili.

Zalar: E, v krmi na skednju sem ležal.

Prvi orožnik (zabeleži): Zakaj pa niste spali v hiši?

Zalar: Tako, saj veste: Včeraj so mi odnesli dete, sinoči se mi je odpeljala še žena in ... hiša je ostala tako prazna.

Prvi orožnik: Pa ste bili vso noč doma?

Zalar: Kje pa bi naj bil?

Prvi orožnik: Morda vendar-le niste bili vso noč doma, na skednju?

Zalar: Seveda sem bil.

Prvi orožnik: Ali niste morebiti šli tako-le ponoči kam od doma?

Zalar: Ne, nikamor nisem šel. Zakaj me sprašujete?

Prvi orožnik: Ali niste bili pri požaru doli pri fari?

Zalar: Kaj, kje je gorelo?

Župan: Novi hlevi pri fari so zgoreli.

Zalar (ne more umeti, se začudi): Novi hlevi pri fari so zgoreli?

Učitelj: Zgoreli so.

Zalar: Torej tudi tam ni bilo božjega blagoslova?

Župnik: Ni ga bilo.

Prvi orožnik: Sedaj nam povejte, kdo je zažgal? (Pri teh besedah se prikaže na pragu Rezika.)

Zalar: Jaz, kako naj jaz vem, kdo jih je zažgal?!

Župnik: Vi, Zalar, ste bili vedno nasprotnik novih hlevov in orožniki mislijo, da ste jih Vi zažgali.

Zalar: Kaj, jaz da bi jih bil zažgal?

Rezika (priskoči in se oklene moža): Zalar, moj mož, kaj še nisva dovolj pretrpela? Še več nama hočejo naložiti? Odpusti mi, da sem te sinoči zapustila, saj mi ni dalo srce miru.

Zalar: Da si le zopet tukaj!

Prvi orožnik (osorno): Kakor se mi zdi, ne bova zvedela, kdo je zažgal hleve.

Zalar: Jaz jih nisem, če mi verujete ali ne.

Prvi orožnik: Bomo šele videli, sedaj Vas moram peljati pred sodnika. V imenu postave ... (Drugi orožnik ga hoče vklemiti.)

Glasovi iz ljudstva: Nikar, saj je nedolžen!

Učitelj: Če je mogoče, Vas prosim, pustite ga!

Prvi orožnik: Nam je žal, pa ga moramo odpeljati.

Učitelj: Saj vam ne uide. — Počakajte, potrpite, saj se bo izkazala njegova nedolžnost.

Prvi orožnik: Res nama je žal, pa ne moreva čakati.

Župnik: Če je tako, Zalar, se nikar ne upirajte, vdajte se, tako je božja volja!

Rezika: Taka sramota: Saj je že dovolj nesrečen. Sedaj ga naj pa še biriči gonijo od hiše. (Se ga oklene in ga ne izpusti več.)

Salomord (v ozadju, pijan): Zalar, Zalar, si sedaj zadovoljen? Sedaj sem pokazal temu farju, da je še pravica na svetu ... Saj je on zaradi faranov tu, ne pa farani zavoljo njega ... Kdo ga pa plačuje? Postavili smo mu hleve, on pa noče na pogreb, niti nedolžnemu otroku noče ... Tako se ne gremo, naj vidi sedaj, da se znamo tudi mi maščevati, ne samo on ... Zalar, Zalar (priklovrati bliže), pa za polič ga boš dal, sedaj, ko je vse zgorelo ... (Vsi gledajo na Salomorda.)

Prvi orožnik (stopi k Salomordu in ga potrese za suknjo): Kaj pa Vi, Salomord, mogoče

nam veste. Vi povedati, kdo je zažgal nočoj hleve?

Salomord: Kdo jih je zažgal? Veste, da vam povem po resnici, zažgala jih je človeška roka, a zaukazala je božja pravica.

Prvi orožnik: Povejte nam čisto, golo resnico: Ali je zažgal Zalar?

Salomord: Zalar, če je zažgal? ... Saj ga še zraven ni bilo ...

Prvi orožnik: Torej ste zažgali vi!

Salomord: Samo roka je bila moja, volja pa je bila božja ...

Prvi orožnik: V imenu postave, hodite z nama! (Orožnika zgrabita Salomorda.)

Salomord: Zakaj mene? Kdo pa je kriv vsega tega? (Orožnika ga s silo obvedeta.)

Učitelj: Saj sem vedel, da se bo pravica izkazala, da ste Vi, Zalar, nedolžni. (Vsi so veseli; Manica se oklene učitelja.)

Župnik (po kratki pavzi): Torej ste Vi, Zalar, res popolnoma nedolžni? ... Zopet sem vam storil krivico, ko sem vas sumničil, kakor so Vas sumničili drugi. Vse, kar je prišlo hudega, za vse moram prositi jaz božjega usmiljenja. Sedaj je prišel še Salomordov greh na mojo glavo!

Učitelj: Kako to?

Župnik: Saj je dejal, da se je hotel le maščevati nad menoj radi včeraj ...

Učitelj: Kaj ve Salomord, kaj govori. Bil je pijan, pa je zažgal; saj še sedaj ni trezen.

Župan: Kaj Salomord, naj ga zaprejo kakor dolga hočejo. Da le ti, Zalar, nisi bil zraven. Sedaj bomo postavili še lepše hleve ...

Župnik: Nič ne rabim novih hlevov! Odslej bom samo pastir Gospodov, skrbel samo za Vaš dušni in telesni blagor, da mi bo lažji račun pred večnim Sodnikom.

Zastor pada.

ni posrečilo doseči dovoljenega povšanja prispevkov za starostno zavarovanje; ali iz tega razloga je pa delavska delegacija zahtevala v eBo-gradu tozadevno državno subvencijo. Ta popravljen Pravilnik predvideva ureditev zahtev staroupokojencev v obliki valorizacije 1—15. To se pravi, ena predvojna krona velja za sedanjih 15 dinarjev. Recimo, da ima danes staroupokojenec 7 Din ali 28 kron predvojnih kron rente mesečno, bi imel po popravljenem Pravilniku 28×15=420 Din mesečno. Res je, da tudi to ni zadosti za preživetje staroupokojenca, ali **vsekakor je več, kakor pa sedanjih 7 dinarjev**. Pa še nekaj; vsem rudarjem bo znano, da so rudarski podjetniki v Sloveniji osorobito Trb. prem družba od 1. jan. 1925 reducirali ogromno število rudarskega delavstva izmed katerega je bila ogromna večina takih, ki so imeli od 5 do 30 let službe in ki so po Žerjavovem pravilniku izgubili po preteku 6 mesecev vse svoje pridobljene pravice glede starostnega zavarovanja. Te pravice jim popravljeni Pravilnik zopet nazaj daje do 1. jan. 1925. No in temu si upa glasilo SLS napisati »skrpucalo«. Sedaj vemo zakaj je g. dr. Gosar, ki je bil kot minister za

soc. politiko v vladi, izjavil delegaciji Del. zbornice, ki je prišla tozadevno k njemu v Beograd, čaš da to ne spada v njegov resort, temveč ministra za rube in šume. Sedaj vemo, da je bila SLS po svojih zastopnikih v vladi tista, ki je celo preprečila rešitev tega za rudarsko in plavžarsko delavstvo tako važnega vprašanja. Za par Črnogorskih delanevoljnih princev, je bila pripravljena dati samo 42 milij. dinarjev, a za 4000 lačnih upokojencev, vdov in sirot v Sloveniji pa ni imela toliko krščanskega čuta, da bi bila, če že družega ne, vsaj zahtevala, da ta od delavstva popravljen Pravilnik minister podpiše. Lepa je ta krščanska ljubezen SLS do svojih lastnih slovenskih sinov in hčera, ki danes od lakote ginejo, a ona si upa priti med nje še po glasove? Višek nesramnosti in norčevanja iz bednega naroda.

Toraj vi vsi rudarji, kateri ste in boste prišli ob vaše težko priborjene pravice, vedite, da vam jih je požrla SLS. Vi vsi staroupokojenci, vdove in sirote, ki umirate danes od glada, vedite, da vam je bori košček kruha, ki se vam je nujil, odjedla od ust SLS na korist črnogorskim princem.

Dnevne novice.

Ljubljana se modernizira. Z mrzlično naglico se trudijo razni komisarji na magistratu, da zadobi Ljubljana sliko velemesta. Mudi se jim, da do volitev lahko stopijo pred svoje volilce in jim pokažejo uspehe gerentstva in njih gospodarstva. Tlakujejo se ulice, izpeljava se kanalizacije, prestavlja in renovira se spomenike. Povsod vidiš delavce, ki vrtajo in kopljejo na ulicah. Eden gerent hoče prehiteti drugega v delih za blagor občanov. Prejšnji gerent se je zadovoljil z asfaltom, ta je že segel po dragocenem bazaltoidu in če nam bo sreča mila, da dobimo pred volitvami novega gerenta bomo imeli brzkone ulice tlakovane z mramorjem. Tujec bi mislil, ko pogleda na ljubljanske ulice, da je tu blagostanje doma. Pa žalibog, da temu ni tako. Stojimo pred ukinjenjem zakona o stanovanjski zaščiti. S 1. novembrom bo stotine in stotine delavskih in uradniških rodbin s silo iztiranih iz sedanjih stanovanj na cesto. Ali slavni gerentski svet kaj premišluje, kam bo dal te deložirane rodbine? Ali se bodo zopet kopicile pred sodnico in šentpetersko cerkvijo piramide pohištva deložiranih rodbin? Ali bodo proletarske rodbine zopet izročene poča nemu poginu v pol podrtih barakah in šotorih? Slavni gerenti so dogradili na Ahaljevi cesti veliko stanovanjsko hišo v kateri se oddajajo stanovanja po Din 400, 800 in 1000 polmesečno. Naj nam razloži modri gerentski sveta kako naj si oskrbi delavska družina tako stanovanje, ko zasluži družinski oče komaj Din 800 mesečno. Je lepo, da se skrbi za olepšavo mesta. Je lepo, da se skrbi za dobre ceste. Je pa zločin, če se v času, ko je tisoč nujnejših nalog izdaja težke milijone za tlakovanje Kongresnega trga z dragocenim bazaltoidom. Kongresni trg je tako majhnega prometnega pomena, da bi za njegov promet popolnoma zadostovalo tlakovanje z kockami. Toda nobena žrtev ni gerentskemu svetu odveč, da do stoji renovira Kongresni trg in da dvigne ugled nunske cerkve. Upamo, da ni več daleč čas, ko bo ljubljansko delavstvo napravilo obračun z raznimi demokrati in klerikalnimi gerenti in komisarji.

Dobro sredstvo. Tudi v sedanji volilni borbi smo prihajali z ljudmi v dotik, ki nam pripovedujejo, da so oni »tudi« naš in pa za nas in podobno. To pa pravijo največkrat le radi tega, da bi na ceneni način vbuđili za se naše simpatije in se pokazali pametni ter v lepi luči. Velikokrat se dogaja, da se v podobnih slučajih nam hlinijo ljudje, ki niso ničesar drugega, kakor egoistični koristolovci in se iz umazanih profitar-skih namenov skušajo ustreliti v naše vrste. Tak element obnem pridno koketirajo s kapitalizmom in me-

ščanstvom in bi bili radi obnem dobro zapisani pri zavednih delavcih, previdno računajoč, da bodo imeli v slučaju delavske zmage tudi sami kako korist. Vse take navidezne prijatelje najbolje spoznamo, ako jih vprašamo, na kateri socialistični delavski list so naročeni. V 99 in pol slučajih na nobeden. Če priporočimo vsakemu takemu človeku, naj se naroči na »Delavsko Politiko«, se takoj spozna, koliko je kdo iskren. Kdor je iskreno za socializem in enotno delavsko socialistično stranko, se naroči. Oni pa, ročni in duševni delavci, ki hočejo biti »nadstrankarski«, to se pravi nestranski, ki pa v resnici le cincajo kakor gugalnica med najrazličnejšimi strankami, odbijejo vsako tako priporočilo z vsemi mogočnimi izgovori. »Delavsko Politiko« odklanjajo tudi vsi oni, ki se ne morejo kot proletarci odreči kapitalističnim listom. Izgovori glede materialnih sredstev ne morejo držati, ker se z dobro voljo vendar dobi onih 2.50 Din tedensko za svoj list. Tako je v resnici in zgoraj navedeno sredstvo je res nezmotljivo sredstvo. Za to je treba v sedanji volilni borbi potipati na ta način vsakega, ki nam kaže nekoliko prijazno lice, ali se hoče naročiti na naš list ali ne. Tako nam bo dana tudi možnost uspešnega nabiranja naročnikov za »Delavsko Politiko«. Za to, sodrugi, pri tej borbi pridno na delo tudi za »Delavsko Politiko«, da pridobimo najmanj še enkrat toliko novih naročnikov. Volilna borba je za tako akcijo kakor ustvarjena.

Praktikus.

Gospodarstvo v mestni hranilnici mariborski. Klerikalno in demokratsko časopisje si je hudo v laseh radi zlatega teleta, mestne hranilnice mariborske. Marsikomu je še v živem spominu, kakšen boj so bili klerikalci pred sedmimi leti proti demokratom, ki so se bili polastili mestne hranilnice. Klerikalna deviza je takrat bila: ali dobimo zavod mi, ali pa ga ne bo. To je bil pravi klerikalni boljševizem, točno po načelu: ali se mi podvržeš ali pa te uničim! Klerosi so sicer dobro vedeli, da je ta denarni zavod zelo varen, vendar pa so nevednim ljudem svetovali, če imajo kak krajcar naložen, naj ga kar dvignejo! S tem so hoteli ubiti dve muhi z enim udarcem: prvič hranilnico čimbolj omajati in drugič, hranilne vloge dirigirati v svoje denarne zavode. To se jim pa ni popolnoma posrečilo. Potem je prišel Jerovšek-Detelov volilni sporazum ali takozvani nacionalni blok za občinske volitve, ki je prinesel med demokrati in klerikalci spravo. Ta »Burgfrieden« je bil navidezno naperjen proti Nemcem, v resnici pa proti socialistom, proti delavstvu, kakor je

to g. Kukovec pošteno priznal. Ta sporazum je vsaki blokaški stranci nekaj jamčil. Demokratom je bila prepuščena neomejena eksploatacija mestne hranilnice v katere odbor so smeli izvoliti tri četrtine odbornikov. Zato so demokrati prepustili klerikalcem neomejeno personalno politiko na magistratu. Vodja NSS pa je dobil sinekuro pri mestnem kinu. Enega radikala bi bili, uvažujoč bodočnost te stranke, skoraj nastavili v mestnem pogrebem zavodu. Kaj in kako se je godilo vsa ta leta klerodemokratskega prijateljstva, izhaja jasno iz revizijskega poročila mestne hranilnice, ki je bilo podano pred več kot enim letom. Klerikalci so imeli v upravnem odboru tri prvovrstne moči: dva advokata in enega finančnega uradnika, vendar so se delali, kot da ne vedo do pet šteti, v kolikor se tiče poslovanja mestne hranilnice. Socialistična interpelacija v občinskem svetu 9. aprila 1926 je učinkovala na klerose kot strela iz jasnega in so zato prišli v večjo zadrego kot demokrati sami. Klerikalci so očitno želeli, da bi se tako poslovanje neovirano nadaljevalo v mestni hranilnici vse dotlej, dokler oni demokrate rabijo, ker če bi oni začeli predčasno demokratsko upravo v hranilnici »rukati«, tedaj bi se tudi marsikateri klerikalni stolec predčasno zvrnil. Da je temu res tako, je dokaz, da so kljub vsemu temu ostali klerosi še eno celo leto v odboru in da je ostalo vse pri starem.

Šele sedaj, ko se je izpremenil občinski volilni red, ko se bližajo dvojne volitve in ko se je napravil klerikalno nemški aranžman na eni in klerikalnoradikalni na drugi strani, še-le sedaj so klerikalni mandatarji izstopili iz odbora mestne hranilnice, ki so jo začeli zopet bombardirati kot pred sedmimi leti. V petkovji občinski seji se je podalo novo revizijsko poročilo in kakor čitamo v klerikalnih časopisih, je cela zadeva sedaj predana državnemu pravdnistvu. Zakaj ne že lani? Nočemo sedaj navajati posameznosti, ker je poročilo bilo v tajni seji podano in ker bo itak prišlo svoječasno v javnot. Pripomnimo samo: klerikalci niso v moralnem oziru nič manj krivi ko demokrati.

In če so demokrati slabo gospodarili v mestni hranilnici, pa so klerikalci zato vedeli, pa niso ničesar ukrenili, tedaj se ne morejo pred javnostjo opravi sokrivde. Pri sestavljanju hranilničnega odbora, so si stranke, ki so dobile pri volitvah 2400 glasov, pridržale vse mandate in niso opoziciji, ki je dobila okroglo 2150 glasov, prepustile niti enega. Dne 21. septembra 1924, — dan volitev — so orjunaši z orli skupno rjovelili po mestu ter proslavljali »zmago« nad proletariatom in »zmago« nad mestno hranilnico. Poda svaka sila do vremena. Delavstvo mora sedaj obračunati z enim in drugimi.

Prekmurje in volitve. Klerikalna stranka, ki je poleg radičeve še vedno dobila v Prekmurju največ zaupanja, je vsled dosedanje njene zgrešene politike naredila, ali dosegla za Prekmurje toliko kot — nič! In mislim, da ne pretiram, če trdim, da se ima klerikalna stranka za svoje pozicije v Prekmurju zahvaliti predvsem popularnosti poslanca Klekla, ne pa strankinim uspehom, ker teh sploh ni.

Tudi okolnost, da se klerikalno časopisje ne bavi s preokretom v radičevskih organizacijah v Dolnje Lendavskem srezu ima svoj pomen. Ne morda zato, da klerikalci ta preokret podcenjujejo (če bi ga podcenjevali, bi pisali, da bi se kar kadilo), pač pa zato, ker si mislijo, da molčanje je mnogokrat največja modrost, ki zna v tem primeru uveljaviti pregovor: kjer se kregata dva, tretji dobiček ima!

Dolnje Lendavski preokret pri sedanjih volitvah je povzročil mnogo zanimanja v vseh političnih krogih, kar je povsem razumljivo, kajti ni malenkost, če ljudske mase obračajo hrbet stranki, katere voditelj je do še pred nekaj meseci veljal za največjega ljudskega tribuna in spasitelja. Dejstvo, da je bil Radič

Čitatelje našega lista opozarjamo, posebno one, katerim smo dosedaj pošiljali naš list na ogled in nam iste-ga niso dosedaj vrnil, da jih smatramo od sedaj naprej za redne naročnike ter jih prosimo, da takoj poravnajo naročnino, katere znaša mesečno Din 10. V interesu delavskega gibanja je, da se naš tisk čim bolj ojači ali da ga vsaj zamoremo obdržati v današnji obliki, kar bomo zamogli le takrat, če se bo vsak socialistično misleči delavec zavedal te dolžnosti, ter redno plačeval mesečno naročnino.

v Dolnji Lendavi izžvižgan ter se moral odpeljati praznih rok, pove mnogo. Pove predvsem to, da na svetu se vse maščuje, da se maščuje posebno ono, kar je maščevanja vredno! Kajti nobena stranka ni v Prekmurju tako demagoško ribarila v kalnem, kakor ravno radičevska, ki je znala jako dobro izkoristiti razpoloženje bednega in obubožanega prekmurskega ljudstva, ne da bi za to ljudstvo naredila kolikor je črneza za nohtem!

In če je kje boj, oni proletarski razredni boj potreben, je potreben v Prekmurju, je potreben vam tisočem prekmurskim kmečkim proletar-cem! Ni tovarn in rudnikov v vaši pokrajini, ni obrti in industrije, zato pa so nepregledna polja, ki so last pešičice ljudi, v gornji pokrajini pa sicer lepo, a nerodovitno Goričansko. Na teh poljih in gričih nimate Prekmurci pravice do človeku dostojnega življenja. To pravico si morate izvojevati potom organizacije, kakor si jo izvjuje delavec v tovarni! Zato vztrajajte, da vzamete sami v roke rešitev vseh prekmurskih vprašanj, ki vse skupaj tvorijo en sam, veliki **prekmurski problem**, katerega rešitev je v vaših rokah.

Tiskovni sklad. Na shodu v Bistrici so darovali za tiskovni sklad Din: Pongračič Anton, Bezena, 5.—, Dobnik Anton 5.—, Fürst I. 5.—, N. N. 5.—, Keržina 5.—, Kreuh Adolf, Bistrica, 5.75, Pristovnik Al. 5.—; skupaj Din 35.75. — Nadalje krajevna politična organizacija SSJ Zabukovca za sklad proti klerikalizmu Din 25.—. — Nadalje so darovali za tiskovni sklad: ss. Ipavec Din 10.—, Gornik Ruše, Din 6.—, N. N., Ruše, Din 4.—; skupaj Din 20.—. — Iskrena hvala. Sodrugi, posnemajte!

Za tiskovni sklad so darovali sledeči sodrugi Din: Ipavec 10, Gornik, Ruše, 6, N. N. 4. dr. Tuma 75; skupaj Din 95. Iskrena hvala. Sodrugi posnemajte!

Osvežiš s kopeljo telo si mlado, še bolje pa s „CLIO“ šumečo limonado.

Marlbor.

Savez metalških radnika Tezno priredi vinsko trgatv v soboto, dne 17. septembra ob 8. uri zvečer v gostilni Škof »Pri vodovodu«. Vstopnina Din 5.—.

Ptuj.

Volitve. Ptujsko delavstvo se ni izkazalo pri teh volitvah tako, kakor bi se moralo. Pri oblastnih volitvah smo imeli še 112 glasov, sedaj pa samo 47. Ako se vračuni še 29 glasov komunistov, bilo bi to 76 delavskih glasov. Oni glasovi, ki manjkajo, se pa ali niso sploh prikazali na volišče, nekaj pa jih je volilo demokrate, nekaj Nemce. Vsem, ki so se prikazali v 6. skrinjici se tem potom iskreno zahvaljujemo, onim pa, ki so šli samostojno pod radikalnejšo parolo in za frazami, se pa tudi zahvalimo. Želimo le, da so to storili zadnjič ter da sa vrnejo k nam ter delajo pošteno z nami. Vsemu delavstvu Ptujja pa se zahvaljujemo na njihovem delovanju, da se je tako maloštevilno odzvalo vabilu na volitve. K tem volitvam

so spravili Nemci vse kar leze in kar gre. V Ptujju sicer ne moremo več najti pristnih Nemcev kakor kakih 70. Da so pa jih dobili še 200 več, je prava umetnost za tistega, ki ima — novac. Drugače si tega ne moremo predstavljati, da bi mogla ta iz starih časov slavna kapitalistična grupa dobiti na primer celo v sv. Barbari v Halozah kar 67 glasov, na Bregu pri Ptujju 105, v Novi cerkvi pa nad 140. Te glasove so dali večinoma viničarji in ostali nepoučeni delavci. Garantiramo jim pa, da jih ne bodo nikoli več dajali tistim, ki se morejo voziti z avtomobili na agitacijo in dajati za pijačo po »dopellitrih«. Ptujčanom pa ne bo treba 1. novembra sedaj na cesto in tudi najemnine ne bodo povišane, ker so volili kapitalistične stranke?

Taktika DKRB je bila menda povsod taka: Agitirali so samo tam, kjer so delavske organizacije že obstajale. Na nova polja se niso podajali. In uspeh? Razbitje delavskih vrst na korist kapitalistov. V Ptujju so poklicalj s. Moderndorferja, ki je imel v gostilni Šegula lep govor, ki so ga pa poslušali samo stari znanci, ki so o tem bili že davno poučeni. Mi smo jih poslušali mirno. Ko pa smo imeli svoj shod pri »Belem križu«, se niso mogli vzdržati, da ne bi pred občinstvom, ki jih delavski prepripi le zabavajo, izblekniti par starih fraz o krivcih neednosti. Da so tako netaktični in brezobzirno otročji, nismo pričakovali. Pričakujemo pa, da je to bilo zadnjič.

Kmetom iz občine Škofjavan.

Tu vam pošiljamo list. »Del. Politiko«, ker če hočete resnico vedeti, morate več zvonov poslušati. Kdor čita časopise ene same stranke, ne bo nikoli spoznal resnice. Tako imajo premnogi kmeti silno napačne misli o Socialistični stranki samo zato, ker ne čitajo delavskih listov in verujejo le to, kar prinašajo razni lažikmeti ali drugi klerikalni in liberalni listi ali kar slišijo s prižnic in drugod od raznih hujšakačev kmeta proti delavcu. Ti razni klerikalni in liberalni časopisi in razni hujšakači prinašajo same laži o delavcih in njihovem časopisju, akoravno dobro vedo, da strašansko lažejo. Slovenski kmetič, ki živež vsaj deloma kupuje,

je pravzaprav delavec in nič drugega. On bi moral biti zaveden socialist, da ni, so krivi razni hujšakači, ki šuntajo kmeta proti delavcu, češ, saj ti si kmet, to je nekaj večjega. In ker slovenski kmet mnogo premalo čita in mnogo premalo misli s svojo glavo, pa verjame hujšakačem in res misli, da je nekaj več od delavca in kdo ima koristi od tega? Koristi imajo razni koritarji, ki po kmetovi nerazsodnosti kvišku plezajo in njemu in delavcu kri pijejo, akoravno kmetovi možgani tega ne uvidijo, pač pa uvidi njegova denarnica, ki pa ne more govoriti. Kmetje po bolj omikanih deželah, kakor na Danskem, Švedskem, Norveškem, v Holandiji, v Belgiji, deloma že tudi v Nemčiji in Avstriji so že davno spoznali, da so samo delavci in trumoma pristopajo Socialistični Stranki, pa se jim bolje godi kot pri nas. Socializem je nekaj naravnega in najhujša preganjanja ga ne bodo mogla zatreti, le ovirajo ga, a ostavi ga ni več mogoče. Glejte škofjevaški kmeti, ki imate več otrok, ali bode vse poženili ali pomožili na posestva, in kje se bodo ta vzela? Pristni delavci bodo, kakor so že mnogokateri, čez par desetletij vsi socialisti. Glejte prekmurske kmete, ko jih je že pamet srečala in je kar 17. radičevih kmečkih organizacij pristopilo k socialistom. Kmetje, vsaj vsi večinoma živež kupujete, kakor delavci, doma pa pridelate premalo in ali niso potem vaši interesi delavski, ali se še ne zavedate tega? Torej naročite in čitajte »Delavsko Politiko«, ki bo zmiraj kaj zanimivega iz občine Škofjavan prinesla in dajte ta list še tudi drugim, naj še oni zvedo, kaj je resnica. Vaš prijatelj.

Zabukovca.

Dne 11. septembra popoldan so prenesli zabukovski rudarji k večnemu počitku sodruža Alojzija Vebra. Ranjki je bil zvest član zabukovške »Svobode«, zato se je udeležilo pogreba tudi lepo število članov s praporom na čelu, kakor je bila želja ranjkega sodruža. Prišedši v Griže pred cerkvena vrata, so položili krsto na tla in čakali z občinstvom vred na duhovnika. Pevski odsek »Svoboda« mu je že zapel svoj »Vigred«, a župnika še ni bilo; vse

je že napeto pričakovalo, kaj bo, naenkrat se pa prikaže gospod župnik na cerkvenem pragu, ves rdeč od svete jeze, češ, kaj dela tukaj na svetem mestu zastava; odstranite jo, saj Svobodaši itak ne marajo v cerkev! In odšel je zopet v župnišče. Kaj sedaj? Na prošnjo sorodnikov in na miren značaj naših sodrugov, so zavili prapor, nakar je prišel župnik in izmolil Očenaš s tako jezo, da ni bilo niti njegovim pristašem prav. Tako g. župnik! Prihodnje bodo Svobodaši še bolj poredkoma hodili v cerkev, ali pa popolnoma izostali. To naj bi se dopoldan zgodilo, mesto popoldan in gotovo bi bila socialistična skrinjica za nekaj kroglic bogatejša! Sodrugi, kako bi bilo, ako bi mi nato reagirali z izstopom iz cerkve in širili v tem zmislu propagando? Saj je bolje, ako člani svojega sodruža položijo sami mirno k večnemu počitku. — Svobodaš.

Ruše.

Zadnji čas sem jegospoda tvornice dušika v Rušah jela zopet kazati svojo vsemogočnost. Nekateri gospodje od ravnateljstva so začeli odpuščati delavce, meni nič tebi nič kar na licu mesta, ne meneč se niti za obratne zaupnike, niti za zakon, kateri predvideva 14 dnevno odpoved. Gospoda, za tokrat rečem samo toliko: Naše delavstvo je že sito takega ošabnega in surovega postopanja. Opozarjam pa tudi ostalo gospodo okoli tvornice za dušik: Ne pozabite, da je kelih trpljenja že poln, a obračun je vsak dan bliže. Pika.

Bistrica pri Rušah.

Ženska sekcija SSJ v Bistrici si je vzela za nalogo, da si postavi izvirnik znanosti, svojo žensko knjižnico, ki je neobhodno potrebna za izobrazbo proletarske žene. Ustanovitev knjižnice je edina pot, ki vodi nas žene iz teme sedajnosti v svetlobo bodočnosti, pa ker smo delavske žene povsod potlačene, tako tudi pri denarju, zato je naša pot do znanosti zelo oteškočena; tako, da smo primorane obrniti se na vse prijatelje delavskega pokreta, da nam priskočijo na pomoč. Gotovo ima marsikateri sodrug kako knjigo doma. Vemo, da ne boste težko pogrešali kako knjigo, katero lahko podarite nam ženam, kar bo v korist naše knjižnice. Prosimo, da nam potom knjig pomagate, kolikor vam je mogoče, saj je jasno, da čim prej bo žena izobražena, tem prej bo enaka z vami v boju za boljšo bodočnost proletariata. Zato sodrugi, podpirajte nas s knjigami, ne glede, ali je knjiga nemška ali slovenska, ker vsaka se hvaležno sprejme. S sodružnim pozdravom Ženska sekcija SSJ v Bistrici, pošta Limbuš.

Zbirajte za tiskovni sklad!

Poslano.*)

»Slovenec« z dne 2. septembra št. 197 je prinesel pod označbo Trbovlje med drugim: »Kaj pomeni to, Sitter je bil, predno je bil župan, uradnik bolniške blagajne (Okrožnega urada), je prosil za dopust, pa se mu ga ni dovolilo. Sele ko je nastopil minister Gosar, se mu je isti dovolil.« Resnici na ljubo si dovoljujemo celo zadevo pojasniti:

Ko je bil Sitter 18. marca 1926. izvoljen za župana je vložil na Okrožni urad v Ljubljano prošnjo za dveletni brezplačni dopust. Okrožni urad mu je istega dovolil, predlog je bil poslan na Središni ured v Zagreb in tudi tamkaj na seji upravnega odbora se je ljubljanski predlog o dovoljenju dopusta vzel enoglasno na znanje. Minister za socialno politiko pa je predlog obeh odborov razveljavil z naročilom, da naj se ga takoj pokliče zopet v službo. Ko pa sem jap o tem razveljavljenju zvedel, sem takoj na prvi seji upravnega odbora v Zagrebu vnovič predlagal, da se ministru za socialno politiko vnovič predloži prošnja in predlog ministrstvu utemelji, da se mu podeli dopust. Med tem časom pa je bil tudi minister za socialno politiko dr. Gosar in se je moj predlog od ministrstva za socialno politiko Središnemu uradu zopet zavrnil. S tem pa je došlo naročilo na Okrožni urad v Ljubljano o razveljavi sklepov in da naj se Sitterja pozove v službo, v slučaju, da se ne vrne po postane po službenem pravilniku službeno razmerje kot da je izstopil iz službe. Lažnjivi »Slovenec« pa v svojem poročilu hvali ministra dr. Gosarja, ko se je pod njegovim ministrom ravno tako nesocialno postopalo, kot pri vseh drugih in sedaj hoče še krivdo valiti na Okrožni urad v Ljubljano in njegove zastopnike, »glej kako so nesocialni!« Gospodje okoli »Slovenca«, nekoliko poštenja bi pa vendar bilo potrebno, pa če so tudi volitve v narodno skupščino. Vsa, ki kaj družega pripoveduje ali piše, je neresnica in obrekovanje ljubljanskega Okrožnega urada.

Zagorje, dne 3. sept. 1927.

Melhijor Čobal,

član ravnateljstva OUZD v Ljubljani.

*) Za vsebino vposlanega odgovarja uredništvo le v smislu tiskovnega zakona.

POZIV!

LJUDSKA TISKARNA D. D. V LJUBLJANI, V MARIBORU, poziva vse svoje delničarje, ki še doslej niso dvignili zaostale dividende od prejšnjih let, da ji vpošljejo kupone delnic, nakar se jim bo izplačala zaostala dividenda. Kupone je pošiljati na naslov: Ljudska tiskarna d. d. v Ljubljani, Maribor, Sodna ulica 20.

VSAKDOR

dobi lahko **zastonj** najnovejšo **RADIO CEV** (Schrack, Type RD.) če plača abonma popularnega, ilustriranega radio mesečnika „**RADIOWELT**“ za eno leto z poštnino in ovojnjino Din 25.-. Izvodi so zastonj na vpogled. Wiener Radioverlag, Wien I., Pestalozzlgasse 6/53.

Nabirajte nove naročnike

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z O. Z.

Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38** Telefon 324
Prodajalne v Slomškovi ulici šte. 2 in na Glavnemu trgu šte. 18

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih peciva na **zavarovalno znamko D. P.**

„ANKER“ DOMAČI HRANILNIKI

Srečke razredne loterije

2¹/₂% vojno-odškodninska renta proti takojšnjemu plačilu in na mesečne obroke v bančni poslovalnici

Bezjak, Maribor, Gosposka ul. 25

Ali ste že preizkusili „PROJA“ ječmenovo kavo?

Dobliva se jo povsod. Dobliva se jo povsod.